

Vlaams
Parlement

vergadering **C197**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 30 maart 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Grete Remen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de begeleiding van kmo's bij het verkrijgen van krediet – 1676 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Daniëlle Vanwesenbeeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het stimuleren van vrouwelijk ondernemerschap – 1526 (2016-2017)	5
VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over bedrijven die werkplekklere of dual leren aanbieden – 1573 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de nood aan meer bedrijven die instappen in het systeem van werkplekklere – 1594 (2016-2017)	12
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de link tussen de dalende taalcoachings op de werk- en opleidingsvloer en de onzekerheid omtrent de gesco-taalcoaches – 1637 (2016-2017)	20
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over fundamenteel onderzoek naar de ziekte van Alzheimer – 1531 (2016-2017)	23

VRAAG OM UITLEG van Grete Remen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de begeleiding van kmo's bij het verkrijgen van krediet – 1676 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, op 14 maart 2017 maakte federaal minister Borsus het evaluatieverslag bekend van de federale wet op de kmo-financiering van 2013. De FOD Economie heeft recent 10.000 kmo's en zelfstandigen ondervraagd. Globaal waren de resultaten positief: de ondernemers blijken vrij vlot krediet te krijgen. Bovendien neemt ook hun financiële onafhankelijkheidsgraad toe en hun cashflow evolueert gunstig. Een werkpunt dat naar voren kwam, was de precontractuele informatie bij het aangaan van een krediet. Slechts de helft van de bevraagde personen bleek een toelichting te hebben ontvangen voorafgaand aan de afsluiting van hun contract, ook al is dit wettelijk verplicht. De meesten bleken ook niet op de hoogte te zijn van de nieuwe regels over wederbeleggingsvergoedingen.

Op basis van de resultaten stelde minister Borsus enkele nieuwe initiatieven voor, onder meer wat betreft het verbeteren van de precontractuele informatie en de begeleiding van kmo's bij een kredietweigerings.

Minister, hebt u kennisgenomen van het evaluatieverslag over de wet van 21 december 2013 op de kmo-financiering en de gedragscode tussen de kmo's en de kredietsector? Ziet u hier eventueel raakpunten met uw beleid en mogelijkheden om de resultaten te gebruiken in de totstandkoming daarvan?

Zijn de werkpunten onderwerpen die tijdens het High Level Bankenoverleg reeds ter sprake zijn gekomen?

Wat betreft de nood aan begeleiding van kmo's bij een kredietweigerings, denk ik uiteraard meteen aan de rol van de Vlaamse Kredietbemiddelaar. Hoe is het gesteld met de bekendheid hiervan? Hoeveel aanvragen zijn er reeds ontvangen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, uiteraard heb ik het rapport bekeken. Er zijn inderdaad een aantal werkpunten waar ik met mijn beleid zelfs al op inspeel. Zo wordt onder meer aangehaald dat de kennis bij ondernemers over de vorm waarin een kredietaanvraag moet worden ingediend en welke informatie in welke vorm verstrekt moet worden, nog beter kan. Dit is dan ook iets waar we op Vlaams niveau via diverse programma's op inzetten, namelijk om de financiële kennis van ondernemers te verbeteren en hen te leren kort en kernachtig de relevante financiële gegevens voor hun bedrijf weer te geven in een kredietaanvraag en hen ook in staat te stellen deze zelf te analyseren en te evalueren. Het is belangrijk dat men daar zelf kennis van heeft.

Een tweede verbeterpunt is dat er nog wat werk op de plank ligt met betrekking tot de financiering van herstarters en het idee van falen als een leercurve. We hebben het daar al vaak over gehad. Het feit dat in 10 procent van de gevallen een startend bedrijf geen krediet krijgt vanwege zijn voorgeschiedenis of die van zijn vertegenwoordigers is absoluut een werkpunt. Ik denk dat ik u niet moet vertellen dat ik daar net heel erg op heb ingezet met de 'Failing Forward'-conferentie en de 'Failing Forward'-actie, die mee ondersteund wordt door de bankensector, wat belangrijk is om het taboe rond falen te doorbreken. Het is belangrijk dat deze filosofie ook doorsijpelt in de kredietbeoordeling.

Tot slot is ook de grote hoeveelheid aan gevraagde waarborgen en zekerheden ten opzichte van de gevraagde kredietbedragen een aandachtspunt. We zien deze houding van de banken ook in het toegenomen gebruik van de waarborgregeling van de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), dat we op de voet volgen. Ik vind niet dat het kan dat men elk risico zomaar gaat afwentelen op de overheid en PMV.

Een aantal van die zaken zijn al besproken op het High Level Bankenoverleg, zeker het laatste punt. Het gebruik van de waarborgregeling was recent nog een aparte topic op het laatste bankenoverleg, waar doorgevraagd werd naar de achterliggende redenen voor deze trend. We gaan dat verder onderzoeken, want we kunnen de waarborgen bij PMV niet zomaar laten stijgen en stijgen. Er moet een goede reden zijn, en ik zie vandaag geen redenen waarom de vraag naar waarborgen zo sterk toeneemt.

Ook de monitoring van de kredietverstrekking aan kmo's is een steeds weerkerend punt op de agenda waarbij de productie en de weigeringsgraad voor de verschillende segmenten van kredietverlening echt opgevolgd worden. De laatste cijfers die daar gepresenteerd werden – en dat was midden februari –, tonen echter een positieve tendens, die ook door de aanwezige werkgeversorganisaties onderschreven werd. Een belangrijke drijfveer blijft hier uiteraard de historisch lage rente.

Met betrekking tot de vorming van ondernemers is op het laatste bankenoverleg ook een traject opgezet om de aangeboden begeleiding en de kwaliteit van de uitstroom te evalueren in samenwerking met de financiële sector. We willen zelf ook weten of de dossiers beter worden en of er een verschil is tussen wie begeleiding heeft gehad en wie niet. We kunnen dat dan evalueren.

Ik kom dan bij uw laatste vraag. De communicatie over de Vlaamse Kredietbemiddelaar nemen we mee via alle kanalen van het Agentschap Innoveren en Ondernemen, maar we zien ook dat heel wat mensen die een aanvraag tot dienstverlening door de Vlaamse Kredietbemiddelaar indienen, hem gewoon via Google hebben gevonden. Wie daar 'kredietbemiddelaar' of 'bemiddelaar financiering' intikt, ziet automatisch eerst de link naar de dienstverlening van de Vlaamse Kredietbemiddelaar in beeld. In 2016 werd ook het aanvraagformulier om op hem een beroep te doen ook nog vereenvoudigd, en dat heeft de toegang vergemakkelijkt. Het gaat dan ook goed op het vlak van instroom. Met 173 afgesloten dossiers en een 30-tal nieuwe, opgestart in 2016, gaan we in stijgende lijn. We hebben de indruk dat de bedrijven vlot hun weg naar de kredietverlener vinden. Dat wordt ook door de werkgeversorganisaties bevestigd.

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Dank voor uw antwoord, minister. U houdt de vinger aan de pols, en het resultaat is navenant. Vandaag nog lezen we in De Tijd dat Belgische bedrijven meer kredieten opnemen dan vroeger. Enkel de waarborgen moeten we nog wat in de gaten houden. Ook dat stond in het rapport. De enquête stelde immers vast dat de meest gebruikte vormen van waarborg de persoonlijke borgstelling en een pand op de handelszaak zijn. Dat moeten we in de gaten houden, want ondernemen is risico nemen, en als mensen risico moeten nemen op alles wat ze hebben, ook hun pand en persoonlijke bezittingen, dan moet dat voor ons een aandachtspunt zijn.

Vorige week was nog in het nieuws dat mensen niet meer staan te springen om te sparen, deels omdat ze niet kunnen sparen, maar deels ook omdat velen vinden dat banken hen voor hun spaargedag onvoldoende belonen. Volgens mij hebben de banken dan ook de maatschappelijke taak om in de markt geld op te halen en dat via kredietverlening in onze economie te loodsen. Daarom heb ik een bijkomende vraag. Zal het huidige spaargedrag de financiering van onze kmo's niet in het gedrang brengen? Wat is uw visie daarop?

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Dank u wel, collega Remen, voor de interessante vraag. Het was interessant te vernemen welke aandachtspunten de minister nu naar voren schuift. Ik ben het er helemaal mee eens dat we zeker het punt van de waarborgen in de gaten moeten houden.

Een jaar geleden ongeveer bleek uit een enquête van UNIZO dat de Vlaamse Kredietbemiddelaar bij de ondernemers vrij matig bekend was, minister. Ik heb nu begrepen dat die bekendheid in stijgende lijn gaat. Wordt dat intussen nog gemonitord? Hoe komt u aan de cijfers dat het in stijgende lijn gaat? U zegt ook dat de communicatie om hem meer bekendheid te geven, via alle kanalen van het Agentschap Innoveren en Ondernemen wordt meegenomen. Ongeveer een jaar geleden, naar aanleiding van de UNIZO-enquête, sprak u ook van een folder en een flyer die in de maak waren. Hoever staat het daarmee?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik geef kort enkele reacties. Ik had zelf al gezegd dat ik de waarborgen effectief zal opvolgen. We zullen dat samen met de banken bekijken en hebben daarvoor een gezamenlijke werkgroep opgericht.

Het is moeilijk om op het spaargedrag in te gaan. De totale hoeveelheid spaargelden is vandaag zeer, zeer ruim. We zitten ver boven het gemiddelde van andere landen. Ik zie dus niet meteen dat dat een negatief effect kan hebben op de financiering van bedrijven. Ik krijg daarover ook geen enkel signaal. Ik verwacht dus niet meteen dat het een effect zal geven.

We zijn inderdaad samen met UNIZO nagegaan hoe we iets extra kunnen doen om de Vlaamse Kredietbemiddelaar bekender te maken. Goed is dat de Vlaamse Kredietbemiddelaar nu geïntegreerd wordt in het geheel. Wie bij UNIZO of VOKA vragen stelt of bij P&V terecht komt, krijgt ook informatie over wat de Vlaamse Kredietbemiddelaar kan doen. Hij wordt als een van de services naar voren gebracht.

De folder en de flyer zijn klaar en zullen eerstdaags worden verspreid.

Het agentschap heeft me op de hoogte gebracht dat het aantal aanvragen de goede richting uitgaat. Op de eerste vergaderingen van het highleveloverleg van de banken werden er over de Kredietbemiddelaar regelmatig vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over de persoon in kwestie, maar op de laatste vergaderingen was dat helemaal niet meer het geval. Daar zijn twee mogelijke verklaringen voor. Ofwel trekt men het zich niet meer aan, ofwel gaat het goed. Ik heb de indruk dat het goed gaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Daniëlle Vanwesenbeeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het stimuleren van vrouwelijk ondernemerschap – 1526 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Voorzitter, dank dat ik vandaag deze vraag mag stellen. Ik had ze heel graag op 8 maart gesteld, de Internationale Vrouwendag en de dag van de uitreiking van de Womed Award, maar ik was helaas ziek. Vandaag krijg ik een herkansing.

De WOMED Award, uitgereikt op 8 maart, dient om het vrouwelijk ondernemerschap te stimuleren. Het is een vrij geïsoleerd initiatief. Onlangs hebben Startit@KBC en Straffe Madammen van Elke Jeurissen samen een campagne opgestart om het vrouwelijk ondernemerschap aan te wakkeren. In Vlaanderen doen we het eigenlijk niet zo goed.

Slechts 33 procent van de zelfstandige ondernemers zijn vrouwen. Dat heeft niet zozeer te maken met onkunde, maar eerder met het feit dat de perceptie rond vrouwelijke ondernemers niet zo goed is. Er wordt heel dikwijls gedacht dat vrouwen niet competent genoeg zijn voor het ondernemerschap. Dat heeft voor een stuk ook te maken met het feit dat ze niet altijd even zelfzeker zijn om die stap te nemen.

Maar feit is wel dat die clichés en stereotypen moeten worden doorbroken. Ik geef u enkele cijfers. Tech start-ups opgericht door vrouwen realiseren 12 procent meer omzet en hebben 35 procent meer return on investment. Vrouwelijke ondernemers hebben ook 30 procent minder kans om failliet te gaan. Ik weet ook waarom. Mannen nemen graag grotere risico's, waardoor ze soms ook grotere bedrijven uit de grond kunnen stampen. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Sommige mannen. Maar dat wil ook zeggen dat mannen meer faillissementen hebben. En vrouwen bereiden zich wat meer voor en gaan rationeler te werk. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Toch is dat zo, geachte voorzitter. Die cijfers zijn er dus wel.

Een ander aspect dat ik naar voren wil brengen, is het feit dat vrouwelijke zelfstandige ondernemers langer werken: niet alleen langer dan werkneemsters, maar ook langer dan mannelijke zelfstandige ondernemers. Dat kan ook te maken hebben met het feit dat vrouwen over het algemeen minder verdienen dan mannen en daardoor langer aan het werk blijven. Dat is toch ook een aandachtspunt in het vrouwelijke ondernemerschap.

Verder willen we – ik denk dat we het daarover allemaal eens zijn – mensen langer aan het werk houden. Maar we zien dat vrouwelijke werknemers nogal gemakkelijk, zodra er kinderen zijn, halftijds gaan werken. Nu, het vrouwelijke zelfstandige ondernemerschap laat meer flexibiliteit toe, waardoor vrouwen meer kunnen gaan werken. Ze kunnen niet alleen langer werken, maar ook meer. Ik denk dat er te weinig wordt gefocust op dat positieve aspect in dat vrouwelijke ondernemerschap.

Er is nog heel veel werk aan de winkel. Ik weet dat het thema eigenlijk federale materie is, die onder de bevoegdheid van uw federale collega minister Borsus valt. Maar ik denk dat we daar in Vlaanderen nog wel een en ander kunnen doen.

Minister, werden de bestaande maatregelen die ondernemerschap moeten aanmoedigen, reeds onderworpen aan een kritische gendertoets om na te gaan in hoeverre ze bij vrouwen de stap naar ondernemerschap stimuleren? Indien neen, kunt u die oefening eens maken?

Welke bijkomende maatregelen plant u om het ondernemerschap bij vrouwen aan te moedigen? Zult u in overleg treden met de minister van Onderwijs om via het onderwijs jongeren in het algemeen en meisjes in het bijzonder aan te zetten om te kiezen voor het ondernemerschap?

Welke inspanningen zult u doen om de praktische obstakels die vrouwen ondervinden in het uitoefenen van een zelfstandig beroep, aan te pakken, in het bijzonder op het vlak van de combinatie arbeid en zorgtaken? Dat is natuurlijk een van de grootste obstakels waardoor vrouwen niet kiezen voor het zelfstandige ondernemerschap.

Op welke manier zult u de troeven en competentie van vrouwelijke zelfstandigen promoten?

Welke acties worden er bij VDAB ontwikkeld om vrouwelijke werkzoekenden via een trajectbegeleiding toe te leiden naar het zelfstandigenstatuut? Dikwijls is het een uitdaging om mensen gewoon al eens te laten overwegen om te kiezen voor het zelfstandigenstatuut.

Op welke manier wilt u vrouwen aansporen om innovatieve businessideeën te ontwikkelen én die in de praktijk om te zetten?

Welke rol ziet u weggelegd voor vrouwelijke rolmodellen en mentorschap?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Vanwesenbeeck, het is belangrijk dat we algemeen een cultuur van ondernemerschap in Vlaanderen creëren. Dat is dan ook een van de speerpunten in mijn beleid. Dan moeten we bekijken op welke manier we maatwerk kunnen leveren zodat we voor iedereen die daarin drempels ondervindt, die drempels kunnen wegwerken en op welke manier we dat dan doen.

Ik heb die filosofie samengebracht in wat wij intern de 'master call' rond ondernemerschap noemen. Dat is het totaalpakket aan maatregelen voor het stimuleren van ondernemerschap. Eigenlijk is dat nooit tevoren op die manier gebeurd. Er waren projecten hier en projecten daar, projecten zus en projecten zo. Wij hebben voor de eerste keer alles in één grote call gedaan, waarop iedereen kon intekenen. Een van de elementen is het vrouwelijke ondernemerschap, dat daarin duidelijk aan bod komt, in verschillende projecten. Zo is er de structurele samenwerking op lange termijn met Markant. U hebt daar zelf naar verwezen. Maar daarnaast is er een breed palet aan trajecten, zoals Go4Business, Bryo of een Bootcamp van EY, waarin gekozen is voor een individuele aanpak. Die individuele aanpak zal ervoor zorgen dat we effectief op maat van de ondernemers kunnen werken. Als er daar specifieke aandachtspunten vanuit het vrouwelijke ondernemerschap zijn, worden die expliciet meegenomen. Dat lijkt mij de goede manier van werken.

Die aandachtspunten hebben zowel betrekking op zakelijke als op persoonlijke aspecten van ondernemerschap. Bijvoorbeeld merken we in de trajecten dat vrouwelijke ondernemers soms conservatiever zijn in groei prognoses. U hebt dat daarnet zelf al naar voren gebracht. Dat is zeker een aandachtspunt bij het opstellen van een businessplan waarmee je krediet wilt krijgen. Maar we zien dat dat soms ook een nadeel kan zijn bij het pitchen om financiering te vinden.

Ik weet niet of u aanwezig was op de WOMED Award. Er was een – in mijn ogen zeer jonge – vrouwelijke professor die daar een voorstelling heeft gegeven. Als ik mij niet vergis, was het Veroniek Collewaert. Zij heeft daar een prachtig zicht op gegeven.

En het is echt wel de moeite om de verschillen te zien. Ik geef er maar een van de andere: vrouwen zullen gemakkelijker samen met anderen een onderneming starten, en dan meestal in een gemengd team, terwijl mannen vaak onder vrienden een onderneming starten. De wedden die vrouwen zichzelf toekennen, liggen doorgaans ook lager dan deze die mannen zichzelf toekennen.

Mijn uitgangspunt in al deze trajecten is: generieke, inclusieve trajecten die openstaan voor iedereen, maar met maatwerk in functie van de ondernemer/ondernemers en haar/zijn specifieke noden. Diezelfde aanpak vind je ook terug in het Actieplan Ondernemend Onderwijs, dat ik samen met minister Crevits heb opgezet en waar een organisatie als Vlaamse Jonge Ondernemers (Vlajo) schitterend werk levert. Op 6 mei vindt in Walibi opnieuw de presentatie van de winnaars plaats van de Vlajo-wedstrijden. Het is fantastisch om te zien hoeveel

jonge mensen echt bezig zijn met ondernemerschap. Bijna altijd zijn de winnaars gemengde teams. Ook het vrouwelijk ondernemerschap wordt daar van jongs af gestimuleerd. Die jonge mensen zijn allemaal zeer dynamisch en ondernemend.

Bij PMV vinden we dezelfde lijn terug. Waar we vroeger vooral bezig waren de instrumenten te tonen aan de klanten, doen we dat nu anders. We luisteren naar het verhaal en naar de noden van de ondernemers, die heel verschillend kunnen zijn. We gaan daar dan dieper op in om op de juiste manier, met maatwerk, vragen en luisteren, de juiste oplossingen te kunnen voorstellen.

Ook het doel van de VDAB-bemiddeling is elke werkzoekende individueel inzicht te geven in de eigen competenties, kwaliteiten en interesses en in het aanbod en de eisen van de arbeidsmarkt. Een zelfstandige activiteit maakt hier dan ook mogelijks deel van uit. Een werkloze kan worden begeleid naar een zelfstandige activiteit. Als dat een realistische piste is voor die werkzoekende, dan zetten wij hem of haar in die richting maar dan is er vaak toch nog nood aan extra ondersteuning en kennis. Die persoon kan dan worden doorverwezen naar die ondernemerstrajecten waar opnieuw maatwerk wordt geleverd en rekening wordt gehouden met de individuele situatie.

De verhouding man/vrouw voor de deelname aan deze ondernemerschapstrajecten is trouwens mooi in evenwicht: 50,1 procent mannen en 49,9 procent vrouwen. Dat is een statistisch verwaarloosbaar verschil. Bij VDAB wordt duidelijk de nadruk gelegd op de competenties en talenten en niet op het geslacht.

Zoals u terecht aanhaalt, zijn er ook op het vlak van de brede omkadering obstakels om ondernemerschap als een haalbare carrièrekeuze te realiseren voor vrouwelijke ondernemers. Ik probeer specifiek met vrouwelijke ondernemers de dialoog aan te gaan. Ik heb een tijdje geleden een aantal vrouwelijke ondernemers ontvangen voor een gesprek waarbij veel topics naar voren zijn gekomen. Een onderwerp dat bij mannelijke ondernemers zelden en bij de vrouwen onmiddellijk aan bod komt, is het belang van de dienstencheques. De combinatie van ondernemen en het gezinsleven biedt volgens vrouwen door de dienstencheques meer mogelijkheden voor hen als ondernemers.

Bij de begrotingsopmaak 2017 heb ik aangekondigd om de huidige maatregel te behouden. Er moeten natuurlijk wel budgettaire contouren worden gerespecteerd, maar het systeem zoals dat vandaag bestaat, heeft een substantiële boost gegeven aan ondernemerschap, zeker bij vrouwen.

Ik geloof ook sterk in de wervende kracht van rolmodellen en succesverhalen om meer vrouwen over de streep te trekken om de stap naar het ondernemerschap te wagen. Alle projecten die bijdragen aan de disseminatie van deze mooie verhalen naar het brede publiek, bijvoorbeeld de WOMED Award van Markant, of waarin een lerend netwerk wordt georganiseerd waarin ervaringen kunnen worden gedeeld om vrouwelijk ondernemerschap te stimuleren, steun ik ten volle. Zo is er een Platonetwerk waar grote en kleine bedrijven elkaar proberen te inspireren, zijn er mentoringsinitiatieven van Netwerk Ondernemen, UNIZO enzovoort.

De evolutie in Vlaanderen op dit vlak is absoluut positief. Ruth Janssen, drijvende kracht achter de recente start-up van het jaar, Small Teaser, is een toonbeeld van innovatief vrouwelijk ondernemerschap, en zo zijn er nog vele anderen. Ik heb gezien hoeveel goede jonge ondernemers en gevestigde ondernemers op het podium stonden. Vandaag moet men daar niet lang naar zoeken, terwijl dat vroeger wellicht moeilijker was.

In essentie ben ik overtuigd van de maatwerkaanpak en ik zie effectief ook mooie resultaten, maar er blijven uiteraard altijd verbeterpunten. Ik zal dan ook uw aandachtspunten over de gendertoets in het achterhoofd houden bij de evaluatie van de lopende trajecten.

Als we nog dingen in lopende trajecten willen verbeteren, zal ik kijken of we rekening kunnen houden met de gendertoets. Ik zeg niet dat ik het automatisch zal doen, maar ik zal kijken welk nut dat het kan hebben.

Markant heeft op de WOMED Award gezegd dat ze nog een onderzoek hebben naar specifieke drempels voor vrouwelijk ondernemerschap. Ik heb daar op het podium onmiddellijk gereageerd dat ik graag in dialoog wil treden als die studie af is. Ik wil dan kijken binnen mijn bevoegdheden en binnen wat mag van Europa waar er nog oplossingen te vinden zijn.

Alles bij elkaar is er al veel gebeurd. Het gebeurt ook op een positieve manier. Ik heb de indruk dat dit ook doordringt, en daar ben ik blij om.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Minister, ik dank u voor dit uitgebreide antwoord. Ik heb het in mijn vraag gehad over de vrouwelijke zelfstandigen, maar u weet dat daarnaast ook heel wat vrouwen functioneren onder het statuut 'zelfstandige helper' van de man die ondernemer is. Ik heb het dan niet alleen over landbouwers, waar dit zeer veel voorkomt, maar ook over andere situaties zoals marktkramers. Dat is een situatie die, zeker als het huwelijk misloopt, tot drama's kan leiden. Wordt er voldoende aandacht besteed aan het stimuleren van vrouwelijke zelfstandige helpers om een volwaardig zelfstandigenstatuut aan te nemen en om ze in te dekken tegen financiële onzekerheid, zeker als er bijvoorbeeld een scheiding zit aan te komen?

De voorzitter: Is er een rationele, voorzichtige, langer werkende en zichzelf minder belonende collega die wenst aan te sluiten? (*Gelach*)

Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Gendergelijkheid in het ondernemerschap, daar bent u voorstander van. Ik ken uw standpunt. Ik ben er ook voorstander van. Het vrouwelijk ondernemerschap blijft ons allemaal inspireren in deze commissie. Het is hier al veel besproken en ik zal dan ook niet herhalen wat al is gezegd.

Ik werd vorige week geconfronteerd met twee uiteenlopende feiten van twee vrouwelijke zelfstandige ondernemers. Een kreeg te horen dat ze zwaar ziek is. Een ander kreeg te horen dat ze zwanger is. Dat zijn twee heel uiteenlopende situaties, maar ze hadden allebei dezelfde vraag: wat met mijn zaak? Ze vroegen zich niet af: wat met mijn gezondheid? Ze vroegen zich af wat er met hun business zou gebeuren. Daarmee kom ik terug op het sociaal statuut. Ik weet dat dit niet onze materie is, dat dit geen Vlaamse bevoegdheid is, maar het blijft wel een prangend probleem. Er zijn al stappen in de goede richting gezet.

Recent is de felbegeerde WOMED Award uitgereikt, een ode aan de meest inspirerende vrouwelijke zelfstandige ondernemster van Vlaanderen, waaronder ook mevrouw Vanwesenbeeck. Dat mag zeker worden gezegd.

Minister, u kreeg ook van het vrouwelijk publiek een heel mooi compliment. Weet u het nog? U werd de Julio Iglesias genoemd wegens uw goede looks en ook een beetje uw Spaanse achtergrond. (*Gelach*)

Ik wil maar zeggen dat zowel mannen als vrouwen graag complimentjes krijgen. Ze meenden het ook wel.

U had een mooie speech waarin u het belang herhaalde van het vrouwelijk ondernemerschap en de noodzaak aan meer vrouwelijk ondernemerschap. Een beloftevolle vrouwelijke ondernemster uit Limburg heeft de award gewonnen. Dat is een

erg zelfbewuste dame in een mannenberoep. Dat vond ik een leuk aspect. De vrouwelijke professor van de Vlerick Business School, Veroniek Collewaert, had ook een heel mooie presentatie en een boeiende uiteenzetting over de groeiambities van jonge bedrijven en het verschil in externe financiering door vrouwelijke en mannelijke CEO's. Er is ook heel veel verschil tussen het toekennen van loon. Mannen eigenen zich een groter loon toe. Het viel me op dat vrouwelijke CEO's maar voor 29 procent een beroep doen op externe financiering, in tegenstelling tot hun mannelijke collega's, die dat voor 44 procent doen.

Minister, ik vraag u om ook daar aandacht aan te besteden in uw maatwerk op vlak van stimuleren en ondersteunen van ondernemerschap in het algemeen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft woord.

Güler Turan (sp-a): Voorzitter, ik wil mevrouw Vanwesenbeeck danken voor haar vraag. Het zijn hier steeds dezelfde 'usual suspects' die regelmatig dit onderwerp aanhalen. U bent er nu een van, en dit geeft aanleiding om de minister hierover te bevragen.

Het is steeds hetzelfde plaatje dat wordt afgespeeld. Er wordt terecht gewezen op de maatregelen die genomen zijn en projecten die zijn opgestart, maar ondertussen zijn we wel 2017. Beginnen de projecten die zijn opgestart, al resultaten af te werpen? U bent naar een award gegaan. Persoonlijk ken ik ook heel veel vrouwelijke ondernemers die opstarten. Het is ook heel hard in. Ik zie er op dit ogenblik geen mislukken. Ik zie er alleen maar opstarten. Natuurlijk zijn de continuïteit en de groei ook belangrijk.

Minister, er zijn heel veel projecten. Bereiken die hun doelstelling? Is het niet allemaal wat in de rand met kleine projecten waardoor we door het bos de bomen niet meer zien? Ik heb een dodelijke vraag voor u. Waarom blijven we nog altijd op die 33 procent steken, telkens als we deze vragen jaar na jaar stellen? Er zijn heel goede initiatieven. Er zijn awards. Vrouwen applaudisseren voor elkaar. Mannen applaudisseren voor vrouwen. Er zijn succesverhalen. Er zijn opstartverhalen. Maar waar blijven de cijfers? Dat is mijn enige vraag. Nadat we een George Clooney hebben gehad op dit item, kunnen we u dan oprecht een Julio Iglesias noemen, met alle bescheidenheid van uwentwege.

De voorzitter: Ik geef het woord aan de minister voor 'Un canto a Galicia'. *(Gelach)*

Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Dat is het enige waarmee ik niet vergelijkbaar ben, want ik kan niet zingen. *(Gelach)*

Ik denk dat we tien jaar geleden nooit een commissie zouden hebben gehad waar alle aanwezige parlementsleden, buiten de voorzitter, vrouwen zijn, en dat in een commissie voor Economie. Ik denk niet dat dit ooit al is gebeurd. Twee van de collega's zijn bovendien nog zelf ondernemer, en dat op zich zegt al heel wat. Het zijn er toch maar twee? Want ik wil niemand onrecht aandoen.

Mevrouw Turan, we gaan een evaluatie doen van een jaar master call, dat echt wel iets anders is dan wat er in het verleden was. Na een jaar master call gaan we onderzoeken welk bereik we hebben gehad met onze projecten op de verschillende vlakken. Dat is interessant om te onderzoeken.

Die 33 procent krijg ik niet van dag een op dag twee omhoog, maar mijn gevoel is dat er echt een omwenteling is. Je ziet dat ondernemerschap anders beoordeeld wordt, ondernemerschap in zijn totaliteit maar ook het vrouwelijk

ondernemerschap. Het mooiste voorbeeld was toen ik bij de start van het academiejaar in Antwerpen naar een uiteenzetting ging over ondernemen en tegelijk student zijn, met tien studenten die het parcours al aan het lopen waren. Zeker de helft van de aanwezigen waren vrouwen. Ik denk dat het er echt wel anders uitziet. In de zaal zaten vijfhonderd jongeren die denken over ondernemerschap en student zijn. Ik ben er zeker van dat er tien jaar geleden geen vijftig man zou zitten. Nu zat er vijfhonderd man. Toen kon je geen tien mensen vinden die een voorbeeld waren. Iemand heeft me ooit eens gezegd dat het in mijn tijd hip was om in een rock-'n-rollbandje te zitten. Nu is het hip om ondernemer te zijn als je student bent. Dat is het gevoel dat er leeft. Het goede is dat alle ondernemerschap omhoog gaat. Als we er dan voor kunnen zorgen dat het vrouwelijk ondernemerschap minstens volgt maar liefst nog in percentage meegaat, dan is dat een goede zaak. We zullen met de evaluatie zien waar we staan. Maar ik heb het gevoel dat er nog weinig het onderscheid wordt gemaakt.

Mevrouw Remen, u vraagt ook aandacht voor maatwerk langs financiële zijde. Dat is net mijn voorbeeld van PMV – ik kan niet voor de banken spreken –, die luistert naar het verhaal, die kennis heeft van het verschil. U en ik hebben al gezegd dat vrouwen hun verwachtingscijfers iets bescheidener zullen inschatten. Als men luistert en niet enkel aanvaardt maar ook een discussie voert, zal dat ervoor zorgen dat men door het maatwerk op een betere manier naar voren kan komen.

Mevrouw Vanwesenbeeck, u vroeg ook naar de zelfstandige helper, en dat is eigenlijk het sociale statuut waarover collega Remen het had. Het is natuurlijk federale materie en ook gevoelige materie. Ik zou niet willen dat de discussie of je helper wordt of zelf zelfstandige, aanleiding geeft tot scheiding – een grapje. Ik begrijp de discussie. Ik wil er wel mee over nadenken wat we daarrond zouden kunnen doen, maar het statuut is vooral een federale materie. Ik denk dat er een rol is weggelegd voor de werkgeversorganisaties waarbij men, volgens mij, vrij makkelijk een win-win kan aantonen door met twee zelfstandigen in een zaak te werken in plaats van met een zelfstandige en een helper waarbij iedereen een grotere zelfstandigheid heeft, maar ook meer kansen. Misschien is het iets om met UNIZO en Voka op te nemen. We zullen het meenemen naar een van de volgende gesprekken. Ik denk dat het best van hen komt als er iets rond moet gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Ik neem vooral mee dat u binnen een jaar de master call gaat onderzoeken. Ik volg het mee op, zeker specifiek voor het vrouwelijk ondernemerschap.

Ik wil nogmaals benadrukken – ik ben het zelf geweest en ik ben het voor een stuk nog altijd – dat de rolmodellen voor de vrouwelijke ondernemers zeer, zeer belangrijk zijn. Het moeilijke is ze te vinden. Heel veel vrouwen vragen zich af wat ze te vertellen hebben op dat podium. Maar als je gewoon je ondernemersverhaal vertelt, dan is dat al inspirerend voor vele andere vrouwen. Het moet niet rooskleurig zijn. Het gaat met horten en stoten, en als je dat eerlijk vertelt, dan kom je ook geloofwaardig over en zien die andere vrouwen die twijfelen om toch te ondernemen, dat het misschien toch wel een mogelijkheid is om zelf zelfstandig ondernemer te worden. Ik wil nogmaals onderstrepen om zowel bij de UNIZO's als Voka's van deze wereld – en Markant doet daar zeer hard zijn best voor – expliciet te vragen om die rolmodellen naar voren te brengen en hen hun authentiek ondernemersverhaal te laten vertellen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over bedrijven die werkpleklers of duaal leren aanbieden – 1573 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de nood aan meer bedrijven die instappen in het systeem van werkpleklers – 1594 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, bij de start van de nieuwe legislatuur 2014-2019 wenste de Vlaamse Regering op grotere schaal in te zetten op werkpleklers, stages en praktijkgerichte opleiding. Leren op de werkvloer zou een belangrijkere rol in de Vlaamse arbeidsmarkt moeten innemen. Het geeft een concrete ervaring en kan zeker voor jongeren een belangrijke rol spelen in hun zoektocht naar een geschikte arbeidsplaats.

Werkpleklers zorgt er tevens voor dat het opleidingsaanbod wordt afgestemd op vraag en aanbod. VDAB tracht om, via de verschillende kanalen, een stage op de werkvloer aan te bieden. Zo kan er via een combinatie van instrumenten meer ingezet worden op een concrete praktijkervaring. De individuele beroepsopleiding in een onderneming (IBO) is een zeer goed voorbeeld van hoe dit in de praktijk succesvol kan zijn.

Werkpleklers is nauw verbonden met duaal leren. Samen met de collega-minister van Onderwijs, Hilde Crevits, werd er werk gemaakt van een nieuw duaal stelsel van leren en werken. Dit mondde uit in een proefproject 'Schoolbank op de Werkplek', dat volgend schooljaar eventueel uitgebreid kan worden met twintig bijkomende opleidingen. Verder moet een tweede decreet helpen om ondernemingen over de streep te trekken om werk te maken van kwalitatieve werkplekken.

Nu vernamen we via de media, onder andere in De Tijd, dat volgens de afgevaardigd bestuurder van VDAB, Fons Leroy, nog steeds te weinig bedrijven inzetten op werkpleklers en duaal leren. Er zouden te weinig bedrijven intekenen op het aanbod, en daardoor gaan er plaatsen om ervaring op te doen, verloren.

Nochtans staat er in de beleidsnota Werk 2014-2019 te lezen: 'Op het terrein moet die aanpak uitmonden in excellente partnerschappen, waar actoren uit de wereld van Opleiding, Onderwijs, en waar mogelijk Onderzoek en Ontwikkeling, samenwerken op het vlak van opleidingstrajecten en -infrastructuur, promotie- en communicatiekanalen en de realisatie van kwaliteitsvolle plaatsen voor werkpleklers.'

Minister, hoe staat u tegenover de uitspraken dat nog te weinig bedrijven gebruikmaken van duaal leren en werkpleklers? Op welke wijze wordt het aanbod bij bedrijven bekendgemaakt? Hoe kan dit nog versterkt worden? Welke toekomstige stappen worden er nog gezet om nog meer gebruik te maken van duaal leren en werkpleklers?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, duaal leren is een bijzondere vorm van werkpleklers. Met duaal leren willen we een volwaardig gekwalificeerde leerweg waarbij de competenties vooral op de werkvloer worden verworven.

Bij een bezoek aan de Tiense Suikerraffinaderij, die ook op de kar is gesprongen van duaal leren, was de gedelegeerd bestuurder van VDAB vol lof omdat het een voorbeeldwerkgever is die jongeren de kans geeft om werken en leren te combineren, maar tegelijk klaagde hij ook aan dat nog te weinig bedrijven hun deuren openzetten. Het was een warme oproep – geen noodkreet hopelijk – aan bedrijven.

De Tiense Suikerraffinaderij bouwde vorig jaar al een leeratelier uit dat samenwerkt met scholen. Via een nieuw partnerschap met VDAB gaan het bedrijf en enkele partners uit de streek na jongeren ook werkzoekenden en werknemers via werkpleklers opleiden. Ook voor duaal leren willen ze het centrum voort uitbouwen.

Mijn vragen gaan over duaal leren, maar ook over werkpleklers in de brede zin. Ervaart VDAB in zijn activeringsbeleid dat nog te weinig bedrijven hun deuren openzetten en plaatsen aanbieden voor duaal leren? Is er daarbij een onderscheid merkbaar tussen grote bedrijven en kmo's? Welke factoren zorgen ervoor dat ondernemingen onvoldoende meestappen? Doet VDAB actieve pogingen om bedrijven te stimuleren hun deuren open te zetten voor duaal leren?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: U hebt het eigenlijk zelf al een beetje gezegd, mevrouw Talpe: het was geen noodoproep. We hebben Fons Leroy ook gevraagd wat hij precies heeft gezegd en hij blijkt inderdaad, bij de opening van het leeratelier van de Tiense Suikerraffinaderij, waar VDAB samen met TMS Industrial Services en Affilips het startschot gaven, een warme oproep te hebben gedaan. Hij prees het leeratelier als een goed voorbeeld van samenwerking, dat navolging verdient, en zei dat duaal leren en werkpleklers de aanpak van de toekomst is. Dat hebben we gisteren in de plenaire vergadering ook gezegd. De Tiense Suikerraffinaderij gaf hij als mooi voorbeeld, maar niet als het enige. Hij zei ook dat nog te weinig bedrijven zich bewust zijn van de mogelijkheden van duaal leren en werkpleklers. Dat was dus heel genuanceerd. Hij riep de bedrijven die er nog niet aan hebben gedacht, op er wel aan te denken, maar het was geen noodoproep omdat er veel te weinig plaatsen zouden zijn, al werd in de kranten die indruk wel gewekt.

Over het aantal bedrijven die aan duaal leren en werken en werkpleklers willen deelnemen, kan ik het volgende zeggen. Vanaf het decreet Overeenkomst Alternierende Opleiding zijn de bedrijven verplicht zich te registreren en te laten erkennen om een werkplek voor duaal leren en werken te kunnen aanbieden. Positief is dat het Vlaams Partnerschap sinds de eerste oproep al 8374 erkenningsaanvragen heeft gekregen. Daarvan zijn er 7188 goedgekeurd. Ik mag dus wel zeggen dat er op een positieve manier op gereageerd werd, zeker als we weten dat er nog maar zeven richtingen zijn. Ruimer voor werkpleklers krijgen we vanuit VDAB geen enkel signaal dat er een tekort is. Was dat wel het geval, dan zouden we meteen een oproep lanceren.

We zien dat duaal leren en werken echt wel iets is waarop bedrijven zitten te wachten. Zowel bij duaal leren en werken als bij werkpleklers voor werkzoekenden is het op het ogenblik echter niet mogelijk een onderscheid te maken tussen kmo's en grote bedrijven. Dat wordt niet meteen gemonitord. We proberen ervoor te zorgen dat bedrijven zich zo gemakkelijk mogelijk kunnen aanmelden en er worden geen aparte gegevens bijgehouden. Misschien is het mogelijk via een koppeling met de Kruispuntbank en de Nationale Bank na te gaan hoe groot elk bedrijf is, maar op het ogenblik kunnen we dat niet.

Voor duaal leren en werken zijn de eerste zes trajecten in de proeftuin opgestart. Ik sprak daarnet van zeven, maar eentje is een jaar uitgesteld. We hebben nog niet zo lang geleden een gemeenschappelijke beleidsraad gehad, en ik heb vastgesteld dat

iedereen die zich heeft ingeschreven, ook werkelijk een werkplek heeft gevonden. De eerst jongeren die meedoen aan duaal leren en werken, hebben allemaal hun werkplek gevonden. Daarnaast zit het aantal erkenningsaanvragen echt in de lift. Ik zie dus ook geen reden om aan te nemen dat ondernemingen momenteel onvoldoende zouden openstaan. Daarom heeft SYNTRA Vlaanderen in samenwerking met het Steunpunt Onderwijsondersteuning een onderzoek opgezet om de potentiële beschikbaarheid aan werkplekken in Vlaanderen in kaart te brengen.

Als we het systeem uitbreiden met meer richtingen volgend jaar en scholen die meedoen, dan is het belangrijk in de nabijheid van de scholen ook ondernemingen te hebben voor de opleidingen die er worden aangeboden en dat goed in kaart te brengen. Want ook met zeven- of achtduizend bedrijven hebben we niet automatisch de zekerheid dat er in de buurt een plaats is. We gaan dat nu goed in kaart brengen, zodat, als er morgen bijkomende richtingen in duaal leren en werken worden aangeboden, we ook bedrijven hebben die ervoor kunnen zorgen dat de jongeren een plaats vinden.

Belangrijk is ook dat de hele regie rond werk bij duaal leren en werken bij SYNTRA Vlaanderen ligt en dat de regie voor de werkzoekende bij VDAB ligt. We moeten dus een onderscheid maken tussen de werkregie voor het duaal leren en werken – die ligt bij SYNTRA Vlaanderen – en de regie voor de werkzoekende, het werkplekleren – die ligt natuurlijk bij VDAB.

SYNTRA Vlaanderen heeft het afgelopen jaar heel wat zaken ondernomen om het aanbod van het nieuwe duaal leren en werken beter bekend te maken. Er is binnen het Agentschap een Vlaams Partnerschap Duaal Leren opgericht. Dat speelt voor mij een belangrijke rol bij het bekendmaken van duaal leren. Daar zitten de sociale partners in, de koepels en iedereen die van dichtbij bij duaal leren betrokken is, zodat al deze mensen een sensibiliserende rol kunnen opnemen naar hun achterban. Met de vorming van 11 sectorale partnerschappen hebben we een samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Partnerschap, waarin de erkenningen van werkplekken en de opvolging ervan door de sectoren worden opgenomen. Het is een goede zaak dat de sectoren zich echt engageren om die werkplekken echt op te volgen. Op deze manier responsabiliseren we de sectoren.

In het kader van project Werkplek 21 organiseert SYNTRA Vlaanderen maandelijks een klankbordgroep waarin ruim 20 sectoren rond diverse topics samenkomen. Op dat forum wordt verder een draagvlak gecreëerd. Ook sectoren die minder vertrouwd zijn met duaal leren, kunnen er naartoe komen en zijn mee opgenomen.

Ondertussen is een digitale erkenningstool ontwikkeld in cocreatie met de eindgebruikers, de bedrijven zelf. Deze tool maakt het bedrijven en scholen mogelijk efficiënt een erkenningsaanvraag in te dienen. We moeten mee zijn met de tijd en de procedure ook digitaal bekijken.

Ten slotte wordt er actief samengewerkt met diverse partners, zoals werkgeversorganisaties, sectoren en VDAB, om proactief werkplekken te vinden. Ik kom daar zo dadelijk nog op terug. VDAB heeft natuurlijk bemiddelaars die werkplekken zoeken, en waarom deze mensen niet ook duaal leren en werken laten meenemen? Dat doen ze intussen ook met een specifieke fiche die info geeft over duaal leren en die ze kunnen uitdelen wanneer ze bij bedrijven komen.

In de toekomst zal dat alles nog versterkt worden door de dienstverlening van de digitale tool te integreren met andere e-loketten en datastromen. We zullen ook een mobiliserende strategie ontwikkelen om bedrijven warm te maken. Er zullen netwerkevents worden georganiseerd. Er zal een koppeling worden gemaakt met de werkplekkendatabank van VDAB. Er zullen nog meer partnerschappen worden afgesloten met nieuwe sectoren. We zijn sterk gestart, maar het werk is lang niet af, en ik heb ook aangegeven waar we zeker nog werk zien.

Tot slot nog iets over werkplekcleren. Daar is VDAB de regisseur die voor de werkzoekenden plaatsen zoekt. VDAB heeft heel actief met de werkgevers gewerkt. Een belangrijke actie was de campagne 'Ervaring werkt'. Dat heeft volgens VDAB 16.000 werkplekken opgeleverd: opnieuw een mooi resultaat. Tijdens de campagne was er ook een volledige dag waarop VDAB 26.000 ondernemers bezocht heeft om werkplekcleren te promoten. Het is belangrijk tot bij de ondernemer zelf te gaan.

Werkplekcleren is opgenomen in de algemene werkgeversmap die alle accountmanagers meenemen op bedrijfsbezoek. Het wordt dus standaard in hun pakket aangeboden. Er zijn workshops georganiseerd in samenwerking met HRSquare om werkplekcleren in de kijker te zetten.

Gisteravond, 29 maart, is er op Kanaal Z blijkbaar – ik heb ze niet gezien – een aflevering geweest over IBO. Er zijn ook samenwerkingsakkoorden met de verschillende sectoren.

Zoals ik daarnet al zei, beschikken de provinciale accountmanagers van VDAB over een infofiche voor bedrijven over duaal leren en werken, uitgewerkt door de communicatiedienst van SYNTRA Vlaanderen in afstemming met VDAB. Die bemiddelaars nemen die mee bij bedrijven om duaal leren en werkplekcleren samen te promoten.

Ik denk dat jullie nu een zicht hebben gekregen op de uitspraak. Mevrouw Talpe, zoals u zelf zei, is er geen reden tot paniek. Hoe meer bedrijven hiervoor openstaan en mee in die richting gaan, hoe beter. We hebben ze nodig. Goede werkplekken zijn belangrijk in dat geheel.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreid antwoord.

Ik ben blij dat u aangeeft dat het er absoluut niet zo slecht aan toegaat als werd voorgesteld. Het klopt wel dat we duaal leren en werkplekcleren niet door elkaar moeten halen, wat eigenlijk toch min of meer gebeurt – ik heb er de persberichten nog eens op nagelezen. Het zijn alleszins elementen die aan elkaar hangen en samen zorgen voor een betere tewerkstelling.

Er zijn heel wat bedrijven die wel een aanbod creëren en die wel bereid zijn om te investeren in een degelijke kwaliteitsvolle aanpak van werkplekcleren, maar ook van duaal leren. Ik denk dat dat voldoende aanbod heel cruciaal is in het verhaal. Een verhoging van het aantal is dan zeker welkom. Een kwaliteitsvolle vervulling van het werkplekcleren is echt zeer belangrijk.

Het is dus niet alleen de kwantiteit die telt, maar toch moeten we erover waken dat het aantal ook voldoende is, want er is toch wel voldoende vraag naar.

Ik verwijs nog even naar IBO, want dat vind ik een zeer goed voorbeeld van hoe het kan werken in de praktijk. Het is ondertussen heel goed bekend in de ondernemerswereld. Er zijn heel veel positieve geluiden en reacties over. Toch kan er volgens mij, zoals eerder gesteld, nog worden ingezet op een nog hoger aanbod van onder andere de IBO. Ik denk dat we er zeker en vast altijd aandacht voor moeten blijven houden. Voldoende bekendmaking en promotie zijn nog altijd cruciaal.

Maar ik heb begrepen dat de minister hier reeds volop op inzet en dat u dat ook wilt blijven doen. Dat is een zeer goede zaak. We gaan daarin vooruit. Ik denk dat we dat op die manier moeten voortzetten.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik had er alle vertrouwen in dat het een warme oproep was. Want leren op de werkvloer klinkt zelfs voor een leek als een heel goede zaak. Het is ook een 'triple win', zowel voor de leerling als voor de arbeidsmarkt in zijn geheel, en zeker ook voor de bedrijven, die op die manier hun toekomstige werknemers zelf meer vorm kunnen geven. Ze kunnen hiermee ook binnen hun eigen sectoren knelpunten aanpakken.

Er zijn meer dan 8000 erkenningsaanvragen. Dat is alvast heel positief, zeker met het vandaag nog beperkt aantal richtingen.

U haalt een heel belangrijke nuance aan dat te weinig bedrijven zich bewust zijn van het duaal leren en van de mogelijkheden. We moeten daar absoluut op inzetten, zodat we dit aantrekkelijk maken voor de ondernemingen. Ik heb het hier al een aantal keren gezegd, tijdens het stellen van een vraag of bij vragen van collega's: het welslagen van het systeem zal echt afhangen van een voldoende aantal kwalitatieve stageplaatsen.

Ik hoor dat er heel wat acties aan de gang zijn en dat er nog heel wat acties worden ondernomen om dat bewustzijn groter te maken. Dat is heel belangrijk.

Ik wil nog één accent beklemtonen, vooral voor de kmo's. Ik denk dat de aantrekkelijkheid voor hen samenhangt met het feit dat ze niet met bepaalde onverwachte kosten of zware administratie willen worden geconfronteerd. We moeten hun daarom heel duidelijk maken dat het eigenlijk laagdrempelig is en dat ze die win-win met beide handen moeten grijpen.

U had gesteld dat er eerst een evaluatie zou komen van die proefprojecten duaal leren om een aantal juridische belemmeringen op te lossen, zodat we het wetgevend initiatief ten volle kunnen voeren en dat het volgend schooljaar van toepassing kan zijn. Minister, is die evaluatie van juridische belemmeringen al gevoerd? Zijn er mankementen vastgesteld? Kunt u daarover wat duiding geven?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Collega's, ik dank jullie voor de vragen en voor jullie inbreng.

Er zijn genoeg ondernemers die zich kandidaat stellen, die die erkenning aanvragen om jongeren mee op te leiden. Dat is iets heel positief. Ze hebben allemaal verschillende redenen om dat te doen. Maar, zoals de minister zelf aangaf, is het belangrijk dat er kwaliteitsvolle plekken zijn. Het moet de beste plek voor de jongere zijn, en de jongere moet een goede stagiair voor de werkplek zijn. Liefst zijn de plekken dicht bij de school. Ik denk dat de minister terecht het punt heeft aangehaald dat we daar actief naar moeten zoeken, en dat we dat moeten vergroten.

Ik heb een rapport in handen over de incentives die er daarrond zijn, van het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming SYNTRA Vlaanderen. Uiteraard willen we vanuit de overheid dat elke jongere een kwalitatieve leerwerkplek kan hebben. Er zijn verschillende incentives die werkgevers moeten stimuleren. In ruil voor een goede plek voor een jongere krijgen ze dan een stimulans.

Wat blijkt? Momenteel maakt slechts een op de drie werkgevers gebruik van een of andere financiële incentive, in het kader van dat werkplekleren. Dat kan een RSZ-vermindering zijn of een stagebonus. De conclusie van dat rapport is dat ruim 40 procent van de werkgevers geen gebruik maakt van de bestaande incentives, wat kan wijzen op een te hoge complexiteit van de procedure of het administratief proces. Stimuli kunnen als krachtige instrumenten worden gezien om werkgevers te overtuigen om een werkplek aan te bieden, ook al is er nu geen noodkreet naar meer plekken. De stimuli moeten meer in beeld worden gebracht.

Een nog veel betere vraag is: waarom moet daar een hele procedure en een ingewikkeld administratief proces worden doorlopen? Waarom kan er na een officiële registratie van een overeenkomst geen automatische toekenning van incentives zijn? Dat is toch ook een heel belangrijke vraag.

Ik weet niet of dat rapport hier al uitvoerig is besproken. Ik vind het heel interessant om het te bekijken. Het gaat over incentives die in dit kader gaan over werkplekleren en duaal leren. Het is een redenering en een rapport waaruit we veel kunnen leren, ook voor alle andere mogelijke stimulerende maatregelen vanuit de overheid.

Naast de maatregelen voor de werkgevers is er voor de jongeren een stagebonus. Ik heb dat nu niet nagekeken. Moet die ook een administratieve rompslomp doorlopen om dat te kunnen krijgen? Gelet op de digitalisering en automatisering die er anno 2017 is, denk ik dat we heel creatief en innovatief zelf moeten kijken om, zodra er een contract is gesloten, aan beide kanten bepaalde stimuli automatisch toe te kennen. Indien u er vandaag niet meteen op kunt antwoorden, wil ik u die vraag eventueel wel schriftelijk stellen of er een andere vraag om uitleg van maken. Dit lijkt mij in ieder geval een heel belangrijk punt.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Het is inderdaad een interessante vraag van de collega's. Het aanbieden van werkplekken voor diverse vormen van duaal leren en werkplekopleiding moet een vast onderdeel worden van hr-beleid van elk bedrijf. Er is daarvoor een groeiproces nodig, zowel vanuit de overheid en alle partners op het terrein als vanuit de bedrijven.

Ik wil even focussen op het verhaal van duaal leren en op wat ik op dat vlak opvang vanop de werkvloer. Heel wat bedrijven hebben interesse in het systeem van duaal leren. De meer dan 8000 bedrijven die een erkenningsaanvraag hebben lopen bij SYNTRA Vlaanderen, zijn daarvan de getuige.

De begeleiding van die werkplekken moet dan gebeuren door het bedrijf en/of door SYNTRA en/of CVO. Ik hoor dat er door de SYNTRA-centra heel wat inspanningen gebeuren om die begeleiding op een hoger niveau te tillen. Er wordt op een andere manier gewerkt dan in het verleden. Maar daartegenover zullen ook de nodige middelen moeten staan om dat op een continue en structurele manier te kunnen aanbieden als we duaal leren effectief zullen uitrollen. Minister, hoe ziet u dat? Wat plant u daarvoor?

Daarnaast is er ook de discussie: wat doen we met die werkplekken? Er zijn werkplekken waar een aantal competenties kunnen worden bijgebracht. Daarbij wordt ook vastgesteld dat die werkplek niet in staat zal zijn om de competenties bij te brengen die in een volledig traject voor duaal leren effectief noodzakelijk zijn.

Er zijn bedrijven die zich specialiseren in een bepaalde vorm van lassen, maar om een volleerde lasser te zijn, heb je verschillende technieken nodig.

Wat is uw visie op de werkplekken in het kader van een dergelijk traject van duaal leren? Gaan we naar trajecten van duaal leren met twee of drie werkplekken en hoe kunnen we werkgevers dan voldoende motiveren om voldoende werkplekken aan te bieden, wetende dat ze nooit een leerling tot het einde kunnen begeleiden, en eventueel later ook aanwerven, wat een belangrijke stimulans is voor werkgevers om werkplekken aan te bieden?

Hoe staat u tegenover die deelcompetenties en de positie van werkplekken in het kader van trajecten duaal leren?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben blij met de talrijke reacties omdat dat aangeeft hoe geïnteresseerd iedereen is in deze materie. Het is belangrijk dat we ons daar allemaal samen achter zetten.

Mevrouw Talpe, het is nogmaals gebleken dat iedereen daarvoor open staat.

VDAB heeft een groot netwerk ten aanzien van bedrijven, misschien zelfs nog groter dan SYNTRA. Wat deeltijds leren en werken betreft, moeten we VDAB en zijn netwerk maximaal inschakelen. We zijn dat effectief aan het bekijken.

Ik ben het er absoluut mee eens dat we de administratie voor de kmo's zo licht mogelijk moeten houden. We moeten daarbij een evenwicht zoeken tussen administratieve eenvoud en voldoende garantie op kwaliteit. Dat is een discussie die we naar aanleiding van de proefprojecten nog moeten voeren.

U had het ook over het in kaart brengen van de wetgeving met de drempels. We hebben dat ongeveer afgerond, maar we hebben de oplossingen nog niet. We gaan nu met de in kaart gebrachte drempels na welke oplossingen mogelijk zijn. Ik veronderstel dat we daar dan een wetgevend initiatief over zullen nemen.

Mevrouw Turan, wat de incentives ten aanzien van de werkgevers betreft, hebben we gegarandeerd dat de bestaande maatregelen, die u veel te ingewikkeld vindt – en ik ben blij dat u het zegt, dan hoeft ik het niet te doen – kunnen worden voortgezet. Zo is er de zekerheid dat wie in het verleden iets kreeg, dat zal blijven krijgen.

Met de proefprojecten willen we nagaan welke nood aan incentives er al dan niet is. De grootste incentive is volgens mij de wil van het bedrijf om daaraan mee te werken. Waar ik ben gaan spreken, heb ik altijd gezegd dat het 'no free lunch' is voor de werkgevers. De ondernemingen die willen meedoen aan werkplekleren en aan deeltijds leren en werken moeten beseffen dat zij daar mee in investeren. Wij vragen iets aan die bedrijven. Zij moeten dat doen omdat ze ervan overtuigd zijn dat dit iets is dat moet gebeuren en waar zij aan willen meewerken. Het mag geen geldgewin zijn.

Met de proefprojecten die we hebben, kunnen we nagaan welke incentives er nog nodig zijn en waar er nog echter belemmeringen zijn om bedrijven te overtuigen. Misschien is dat wel nodig, maar misschien ook niet. Als dat wel zo is, dan moeten we zorgen voor een administratieve vereenvoudiging. Op dat vlak ben ik het met u eens. Maar ik ben nog niet zover dat ik weet waar we het zullen houden en of we het al dan niet zullen uitbreiden. Dat heeft te maken met de ervaring van de bedrijven en de noodzaak om dat al dan niet te doen. Stel dat we heel goede bedrijven hebben die na dat proefproject beginnen af te haken, dan moeten we ons afvragen waarom ze dat doen. Gaat het om een wijziging van de wetgeving, over de kostprijs? Dan moeten we daar misschien ook iets aan doen. We moeten dat bekijken in het proefproject.

Mijnheer Bothuyne, we moeten de begeleiding van de SYNTRA inderdaad breder bekijken. Dat is een van de elementen die na de proef met de zes mee moet worden bekeken. Als wij iets vragen aan de SYNTRA, dan staat daar financiering tegenover. Dat lijkt me vanzelfsprekend. We gaan nu na wie wat moet doen, we mogen geen dubbel werk doen, er moeten afspraken worden gemaakt.

Vandaag is er al een proefproject waarbij in verschillende bedrijven de totale opleiding wordt gegeven. Bij de laatste bespreking die we hebben gehad in de gemeenschappelijke beleidsraad, hebben we wel ondervonden dat dit een van de moeilijkere trajecten is. Ook de samenwerking met verschillende bedrijven om

het curriculum helemaal rond te krijgen, moet deel uitmaken van die evaluatie. Mijn oordeel is dat dit zou moeten kunnen, maar we moeten goede partnerschappen hebben met verschillende bedrijven om dat te kunnen realiseren. Het proefproject zal ons in elk geval meer inzicht geven in de haalbaarheid daarvan.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Ik ben blij met de bijkomende vragen van de collega's, want mijn vraag ging vooral over het aanbod aan werkplekken voor zowel duaal leren als werkpleklers. Ik heb daar vooral begrepen dat we zeker niet moeten panikeren en stellen dat er te weinig bedrijven zouden zijn voor het werkpleklers of het duaal leren.

We moeten verdergaan op de ingeslagen weg zodat we kunnen zorgen voor een vorm van werkpleklers met voldoende aanbod. We moeten echter, zoals hier al is gezegd, waken over de kwaliteit daarvan.

Wat begeleiding, incentives en administratieve vereenvoudiging betreft, zitten we met duaal leren in de beginfase. We zullen heel veel leren uit die proefprojecten. Ik hoop dat over een aantal jaren duaal leren zodanig is ingeburgerd – zowel bij scholieren en werkzoekenden als bij werkgevers – dat het een vanzelfsprekendheid en een vast instrument wordt in de zoektocht naar een job.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik ben ook tevreden met uw antwoord. Onderwijs en arbeidsmarkt zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Duaal leren kan ook absoluut op onze steun rekenen.

Belangrijk is dat we tijdens deze proefperiode de vinger aan de pols houden en de aantrekkelijkheid voor bedrijven bewaken zodat ze voldoende stageplaatsen aanbieden. Ik hoor dan ook heel graag dat VDAB zijn netwerk daarop zal maximaliseren. En inderdaad, mevrouw Turan, kwaliteit is zeer belangrijk.

Die aantrekkelijkheid zit in die toegankelijkheid, laagdrempeligheid, de kosten en administratieve eenvoud, de return on investment, zij het niet op korte termijn, en de investering, niet alleen in bedrijven maar ook in jongeren. Ik denk dat bedrijven graag die verantwoordelijkheid krijgen en voelen dat ze jongeren een bepaalde plaats op de arbeidsmarkt kunnen geven. Incentives mogen absoluut nooit een noodzakelijke voorwaarde zijn om deel te nemen aan een systeem, maar zij kunnen wel een duwtje zijn of een blijk van waardering. We zullen dit nauw opvolgen en daar bij de evaluatie verder met u van gedachten over wisselen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): We moeten die proefprojecten inderdaad goed bekijken en mogen daar geen fouten maken. We hebben geen tweede keuze. We hebben een veel te grote ongekwalificeerde uitstroom, en dat duaal leren geeft ons de kans om daarmee te stoppen. Het is een win-winsituatie wanneer dit slaagt. Daarom moeten we dit vanuit deze commissie van zeer nabij volgen, en de minister vanuit zijn functie. We moeten ervoor zorgen dat er kwaliteitsvolle werkplekken zijn. We moeten alle mogelijke incentives inzetten en de ongekwalificeerde uitstroom stoppen ten voordele van die jongeren, maar meer ook ten voordele van onze eigen economie. We kunnen ons niet permitteren talenten te verspillen. En nu wil ik eens iemand me horen tegenspreken!

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de link tussen de dalende taalcoachings op de werk- en opleidingsvloer en de onzekerheid omtrent de gesco-taalcoaches – 1637 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, gisteren tijdens de plenaire vergadering hebben we al een voorafname gehad op een groot deel van deze vraag. Aan de taalopleidingen is er echter nog een ander aspect, dat relevant is om hier aan te halen.

De vraag gaat dus over de nood aan taalopleidingen waarbij VDAB duidelijk de link wil leggen met werkpleklers, met instrumenten als Nederlands op de werkvloer (NODW) en de IBO-taal (individuele beroepsopleiding), waarbij men telkens werk combineert met taalcoaching.

Het aantal opleidingen is teruggevallen, zowel de klassieke taalopleidingen als de NODW en de IBO's met taalondersteuning. Voor ons gaat het om te beperkte getallen: een goede honderd IBO's en een kleine 300 NODW. Dat is nog altijd te weinig, hoewel de opleiding NODW door ondernemingen zeer positief wordt ontvangen. Met de nodige coaching op de werkvloer en het betrekken van Nederlandstalige collega's op de werkvloer kan het Nederlands effectief worden aangeleerd.

De job- en taalcoaching is vandaag een kosteloze dienstverlening voor werkgevers en pas aangeworven werknemers uit kansengroepen om de arbeidsinschakeling tijdens het eerste jaar van tewerkstelling vlot te laten verlopen. Tot en met vandaag wordt deze dienstverlening voor zo'n 60 procent financieel mogelijk gemaakt door inzet van gesco-ondersteuning.

Helaas zien we mogelijk een link tussen deze dalende trend in taalopleidingen op de werkvloer en de huidige onzekerheden die gepaard gaan met de regularisatie van gesco-medewerkers. Na de regularisatie in 2016 volgde een overgangsregeling met de 95 procent regularisatiepremie. Deze periode zal eind 2017 ophouden. Sommige organisaties en medewerkers actief in taalcoaching zullen mogelijk reeds anticiperen op de fase na 2017 en vertrekken. Dat zou een verarming van het aanbod met zich kunnen meebrengen.

Minister, hoe verklaart u het dalende aantal opleidingen NODW? Hoe stimuleert men werknemers van bedrijven concreet om taalcoachingopleidingen te volgen? Zijn daar cijfers van? Hebt u weet van organisaties actief in de taalcoaching die gesco's in dienst hadden, die intussen in de fase van de regularisatiepremie zitten en die anticiperen op de periode na 2017? Hebt u dus zicht op de manier waarop die organisaties volgend jaar zullen werken? Ziet u het risico dat het aantal taalcoaches als gevolg van de gesco-regularisatie zal worden gereduceerd? Hoe wilt u dit opvangen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Bothuyne, voor mij is dit een andere vraag dan gisteren. Toen ging het over Nederlands bij de werkzoekenden. Vandaag gaat het over het Nederlands van mensen die in een job zitten.

Bij Nederlands op de werkvloer gaat het over werknemersopleidingen die er komen op vraag van de werkgever. Vroeger ging VDAB op elke vraag van een werkgever in. Dit wil zeggen dat VDAB aan de werknemer Nederlandse les gaf in

een leslokaal op de werkvloer, betaald door de werkgever. Dat was niet kosteloos. De raad van bestuur van VDAB besliste dat alle vragen van werkgevers bekeken moeten worden ten opzichte van het bestaande aanbod bij onderwijs of derden, dus vzw's of privaat. Indien er daar een aanbod bestaat, vult VDAB dat aanbod niet in. Dat is de juiste houding. Het is niet de kerntaak van VDAB om in werknemersopleidingen te voorzien. Hierdoor is er een daling in het aantal opleidingen op de werkvloer. Vroeger was de traditie dat een werkgever het vroeg en dat we invulden. Vandaag kijken we naar het aanbod in de buurt waar de werkgever een beroep op kan doen.

Een echte stimulans naar de werkgevers om taalcoaches in te schakelen, geven we niet. Er is meer algemeen de opleiding, wat ook de juiste manier is. Voor elke medewerker moet er voldoende opleiding zijn. Over de hele filosofie van opleiding en incentives zijn we aan het werk met de sociale partners. Op uw tweede vraag kan ik antwoorden dat er geen specifieke motivering is van werkgevers om taalcoaches in te schakelen.

U maakt de link met de gesco's. Zoals u weet, hebben we ervoor gekozen om de gesco's te heroriënteren naar tijdelijke werkervaring. Het is daarnet nog aan bod gekomen hoe belangrijk we dat vinden. We hebben er uitdrukkelijk voor gekozen om de gesco's te heroriënteren naar die werkervaringsmogelijkheden.

Niet alle vzw's die taalcoaching gaven, hadden gesco's. Er waren negen gesco-projecten bij alle vzw's die aan taalcoaching doen. Ik weet niet op welke manier zij zich naar de toekomst organiseren. Er waren dus vzw's die zonder gesco's werkten en andere met. Het is altijd mijn probleem geweest dat gesco's nogal ongelijk verdeeld waren. Ze zorgden eigenlijk voor een rare concurrentie. Ook bij de gemeenten – niemand zal me kwalijk nemen dat ik dit zeg – was er geen objectieve verdeling van gescoprojecten. Ook hier was dat het geval. Ik heb dus geen zicht op de manier waarop ze daaromtrent werken.

Ik vind ook dat de overheid niet marktversturend mag werken door vzw's te subsidiëren voor dingen waarvoor er ook privé-initiatieven zijn. De werkgevers kunnen, als zij ondersteuning wensen voor opleidingen voor hun werknemers, een beroep doen op de kmo-portefeuille en andere instrumenten binnen Economie. Werknemers die er zelf de zin van inzien om opleidingen te volgen, kunnen een beroep doen op het bestaand instrumentarium inzake opleidingsincentives. Hopelijk is er binnenkort met de sociale partners een nieuw akkoord over wat we daaromtrent doen in de toekomst.

U vroeg of we bijkomende VIA-middelen zouden kunnen inzetten. De VIA-middelen zijn bij sociaal akkoord vastgelegd en blijven ongewijzigd, maar ze kunnen worden ingezet voor taalcoaches.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): U hebt gelijk dat als de private sector een taak kan opnemen dat VDAB het dan niet zelf hoeft te doen. Het is wel belangrijk dat we in het oog houden of dat aanbod er effectief is en of werkgevers er de weg naar vinden.

De gescoregularisatie is op zich een zeer goede zaak. Alleen moeten we ervoor zorgen dat het aanbod niet verschaalt en dat in de praktijk de taalcoaching gebeurt. De competenties die op dat vlak zijn opgebouwd, moeten verder kunnen worden ingezet. Ik denk dat vanuit VDAB daar wat werk kan worden verricht om minstens de zaken in kaart te brengen zodat we zowel de kwaliteit als de kwantiteit naar werkgevers, werknemers en werkzoekenden kunnen opvolgen. Vaak zijn het pas aangeworven werknemers die hierop een beroep doen. De kwaliteit moet gegarandeerd zijn en er moet voldoende aanbod zijn en blijven.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik ondersteun heel hard het feit dat de private sector haar rol moet spelen en dat we niet in dat vaarwater moeten komen.

Het taalbad op de werkvloer is succesvol gebleken. Op de werkvloer spreek je niet alleen over je job, maar ook over je gezin, hobby's, kinderen en zelfs over politiek. Dat is de beste manier om een taal onder de knie te krijgen.

Collega Bothuyne heeft zijn vraag gefocust op de regularisatie van de gesco's. Ik had nog een vraag over HELP: hoe efficiënt luisteren en praten met anders-taligen. Sedert 2015 maken de taalcoachings van de Nederlandstaligen en de HELP-modules integraal deel uit van de opleidingen NodW (Nederlands op de Werkvloer) en worden ze dus niet meer apart geregistreerd. Hoe werkt die integratie concreet? Wordt de HELP-module automatisch aangeboden? Hoe effectief is die module? U mag mij ook altijd het antwoord schriftelijk bezorgen.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, ik denk dat ik een fan heb in deze commissie, want net zoals bij mijn vorige vraag om uitleg haalt collega Bothuyne cijfers aan in zijn vraag om uitleg uit een persbericht van mij. Ik vind het alleen spijtig dat hij mij niet vernoemt.

Het klopt dat de cijfers van Nederlands op de Werkvloer dalen, en dat heb ik ook aangegeven in het persbericht. Ik denk dat we er inderdaad aandacht voor moeten hebben en dat er nog meer kan worden op ingezet, zeker ook vanuit de werkgevers. Dit is toch wel een kans voor zowel de werkgevers als voor de werkzoekenden. Nog sterker, want collega's op de werkvloer worden meer betrokken, en dat komt de productiviteit alleen maar ten goede.

Wat de gesco's betreft, werd dit afgerond zoals gepland in het Vlaamse regeerakkoord. Ze werden ofwel geregulariseerd, uitgedoofd of omgevormd tot een programma van tijdelijke werkervaring. De meesten werden toch geregulariseerd. Ik wil toch nog eens het belang onderstrepen van het nieuwe systeem van tijdelijke werkervaring. De lijnen zijn daarvoor uitgezet. Ik denk dat het wel degelijk alternatieven biedt voor de gescowerking. Het moet vooral een doorstroom naar het normale economische circuit zijn, wat misschien in het verleden een beetje te weinig gebeurde. Ik denk dus wel dat tijdelijke werkervaring hier mogelijk kansen biedt.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik denk niet dat de vraag van collega Bothuyne een kritische vraag rond gesco was, en de keuzes die we daar hebben gemaakt, maar wel dat hij zijn bekommernis uitte dat doordat gesco bij taalcoaching wegvalt, er misschien in de toekomst wel te weinig aanbod zou zijn voor taalcoaching. Zo heb ik in elk geval de vraag begrepen.

Daar wil ik ook op reageren. Ik wil eigenlijk het aanbod bij VDAB niet vergroten. Collega Van Eetvelde, u zegt dat we daar misschien meer op moeten inzetten. Ja, maar niet door VDAB. Voor mij is VDAB de back-up. Dat wil ik ook antwoorden aan collega Bothuyne. Als een werkgever vraagt naar taalcoaching en taalbegeleiding, doet VDAB dat nog altijd. Vandaar het getal dat u hebt opgevraagd. Ik vind het goed dat het getal daalt. Voor mij mag het nog verder dalen, maar als het nodig is, mag het stijgen.

Wat doet VDAB? Telkens als er een vraag is van een werkgever, kijkt VDAB na of er een aanbod is in die buurt. Zo niet, zal VDAB het doen. Voor mij is dat niet de

kernjob van VDAB. Dit is op vraag van werkgevers werknemers opleiden, en dat is niet de job van VDAB. Ik wil daar niet meer op inzetten vanuit VDAB, tenzij de markt faalt. Dat is het antwoord aan collega Bothuyne.

Collega Talpe, het gebeurt niet zo vaak, maar ik ken het antwoord niet en zou u willen vragen om rond HELP 2015 een schriftelijke vraag in te dienen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik ben blij dat u mijn vraag goed hebt begrepen, waarvoor dank.

De werknemersopleidingen zijn niet de meest prioritaire taak van VDAB, maar blijven wel een taak van VDAB, zo veel mogelijk met partners, maar als die partners er niet zijn, dan doet VDAB het eventueel zelf. Aangezien we hier in een transitie zitten, is het belangrijk dat VDAB de nodige informatie kan geven over hoe zij de evolutie van de markt en het aanbod inschatten. Ik denk dat de opdracht aan VDAB moet worden gegeven om dit in kaart te brengen op basis van ervaringen van dit jaar, zodat we eind dit jaar een goede inschatting kunnen hebben van het aanbod, zowel kwantitatief als kwalitatief, zodat we niet achteruitgaan maar eerder vooruitgaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over fundamenteel onderzoek naar de ziekte van Alzheimer – 1531 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, alzheimer is een zeer ernstige aandoening. Ik ga op het einde van mijn vraag proberen te duiden wat het belang is om te proberen op wetenschappelijk vlak een aantal doorbraken te realiseren om de ziekte, indien niet te genezen, dan minstens te vertragen. In Vlaanderen zijn er trouwens een aantal baanbrekende onderzoekers en labo's die al heel belangrijke stappen hebben gezet. Een aantal jaren geleden kregen we eigenlijk het beeld dat een genezing of een 'pil' tegen alzheimer dichterbij kwam. Helaas laat wetenschappelijk onderzoek zich niet vatten in lineaire voorspellingen, wel integendeel.

We konden in de media vernemen dat het onderzoek een klap te verwerken kreeg en dat er een gevoelige setback is in het onderzoek naar een geneesmiddel tegen alzheimer, met als resultaat dat Merck, de grote farmaceutische speler, de stekker trekt uit een klinische studie. Men heeft twintig jaar lang zijn centen ingezet op een benadering via het bèta-amyloïde-eiwit. De eerste onderzoeksresultaten leken hoopgevend te zijn, maar nu blijkt het dat deze benadering maar een deel van een ruimere problematiek is. Daar waar men dacht dat men een doorbraak aan het forceren was, blijkt dat het maar een stap is in een breder verhaal, maar dat in de andere velden nog geen vooruitgang wordt geboekt.

Professor De Strooper van het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) geeft de hoop niet op. Het werk is niet allemaal verloren, maar het is onvolkomen in deze fase. Hij zegt dat men nog altijd test op mensen zonder symptomen, en dat daar hopelijk wel goed nieuws over komt.

Wat er ook van zij, de oplossing waarop men hoopte, is niet dichterbij gekomen of niet zoveel dichterbij als we allemaal hadden gehoopt, en een grote farmaceutische

speler die er de stekker uit trekt, heeft natuurlijk wel een invloed. Het cijfer van een half miljard euro verlies wordt geciteerd. Dat is geen klein bier. Als zo'n grote speler het signaal geeft dat men geen brood meer ziet in dit type van onderzoek, is dit niet van dien aard om andere spelers erg te stimuleren.

En dan komt de vraag om een stapje terug te zetten en opnieuw het bredere beeld te bekijken en komt het fundamentele onderzoek opnieuw in beeld. Het bèta-amyloïde-eiwit is een onderdeel, maar er zullen nog andere factoren moeten worden onderzocht: het DNA, de man-vrouwtegenstelling, voeding, fysieke gezondheid, de invloed van bepaalde medicatie. 'De vorige theorie was eigenlijk te simpel', zegt Christine Van Broeckhoven, expert bij VIB en de Universiteit Antwerpen.

Ik ben eens gaan grasduinen in de cijfers. Christine Van Broeckhoven zegt dat Vlaanderen in 2014 8,5 miljoen euro investeerde in alzheimeronderzoek. In 2010 was dat nog maar 2 miljoen euro. 'Maar daarvan gaat slechts een fractie naar fundamenteel onderzoek. En net dat hebben we nu nodig', zegt Van Broeckhoven.

Intussen heb ik vorige week ook het antwoord op een schriftelijke vraag gekregen. Daarin zegt u dat uit de FRIS-databank (Flanders Research Information Space) blijkt dat er op jaarbasis 2 miljoen euro naar alzheimeronderzoek gaat en 11 miljoen naar onderzoek naar dementieziekten in de ruimere zin, zoals de ziekte van Parkinson en ander minder bekende ziekten. Dat is een vrij stevig budget. Alleen probeer ik een beeld te krijgen van wat we eigenlijk uitgeven. Ik heb ook een aanzet van antwoord over fundamenteel onderzoek gekregen. Voor het antwoord op de schriftelijk vraag werd er in FRIS ook gekeken wat het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) daaraan uitgeeft. Het FWO-budget gaat van 4.147.000 euro in 2012 naar 4.116.000 euro in 2013 en 3.200.000 euro vanaf 2014 tot nu. Uiteraard zijn dat FWO-middelen en uiteraard zult u me zeggen dat het te maken heeft met excellentie en de individuele beoordeling van projecten. Ik zie daar echter een significante sprong van afgerond 4 miljoen naar 3,2 miljoen euro. Dat is niet de stijgende trend die we misschien nodig hebben.

Daarom zijn mijn vragen ingegeven door de maatschappelijke noodzaak om in het onderzoek naar deze ziekten echt wel stappen vooruit te kunnen zetten. We kunnen ze niet voorspellen, maar wel het onderzoek ernaar mogelijk maken. Met het VIB en bepaalde onderzoekers hebben we daarvoor echt wel de top in huis. Uiteraard zal dat onderzoek duur zijn, maar op jaarbasis kost de verzorging van alzheimerpatiënten in Europa 130 miljoen, en dat zal nog oplopen. De Wereldgezondheidsorganisatie zegt dat er in 2015 maar liefst 47,5 miljoen mensen met dementie kampten en gaat ervan uit dat dit aantal tegen 2050 zal verdrievubbelen.

Minister, hebt u contact gehad met de onderzoekers van het VIB in het kader van de geschetste problematiek? Zo ja, kunnen we daar een relaas van krijgen? Zo nee, plant u dit alsnog? Zult u kijken op welke manier extra steun aan het VIB kan worden geboden om fundamenteel onderzoek in dit domein mee mogelijk te maken, om een stapje achteruit te kunnen zetten en wat breder kijken om andere velden adequater te exploreren.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik had niet meteen verwacht dat u cijfers van het FWO uit het antwoord op de schriftelijke vraag zou aanhalen, mijnheer Van Malderen. Ik weet wel dat het budget van het FWO in het algemeen een enorme stijging zal kennen, gekoppeld natuurlijk aan de hervorming van de instelling. Dat hebben we in de commissie al een paar keer vermeld. U herinnert zich ongetwijfeld de begrotingsvoorstellen en de budgetten die daarvoor zijn uitgetrokken. Daarna komt het erop aan de goede projecten in te dienen, zoals u zelf ook al zei. Die excellente projecten worden niet door mij, maar door commissies bekeken. Dat

willen we eigenlijk nog verbeteren en we willen de slaagkansen verhogen door op twee zaken te werken: meer budget uittrekken – dat zal ik ook doen – en ervoor zorgen dat wat ingediend wordt, ook excellent is. Vandaag bestaat de indruk soms dat projecten worden ingediend vanuit de filosofie dat men beter wat meer projecten indient, maar daarom niet altijd de beste. Die combinatie, meer budget en excellente projecten, willen we precies met de hervorming bereiken. Ik kan nu natuurlijk niet zeggen welk soort onderzoek welk budget zal krijgen. Dat zou in tegenspraak zijn met de filosofie die u en ik in de commissie altijd hebben verdedigd.

Ik kom dan bij de andere vragen. Uiteraard volg ik de ontwikkelingen van het onderzoek naar dementieziekten in het algemeen met heel veel aandacht. Iedereen kent wel iemand met dementie en we zijn ons zeer bewust van de enorme belasting die deze ziekte legt op de mensen uit de omgeving, de maatschappij en ons gezondheidszorgsysteem.

U vraagt naar mijn contacten met het VIB. We hebben uiteraard op verscheidene momenten contact gehad met het VIB en ook in de toekomst zullen die contacten blijven. Maar ook buiten het VIB wordt heel wat onderzoek gedaan naar neurodegeneratieve ziekten en alzheimer in het bijzonder. Het kan niet de bedoeling zijn elk onderzoek in detail op te volgen. Naast dementieziekten zijn er ook de inflammatieziekten, cardiovasculaire ziekten en kanker waaraan heel wat mensen sterven. We proberen de financiële inspanningen evenwichtig te verdelen en op basis van excellentie.

Een maand geleden was u aanwezig – waarvoor dank – bij de ondertekening van een nieuw convenant met het VIB voor de periode 2017-2021. De Vlaamse Regering heeft daarbij het budget voor het VIB vanaf 2017 verhoogd tot 59,794 miljoen euro, dat is een stijging met maar liefst 14,7 miljoen euro ten opzichte van 2016. Dat mogen we gerust een fundamentele stijging noemen. De verhoging van de middelen zal enerzijds uiteraard worden vertaald naar de onderzoeksgroepen die strategisch basisonderzoek uitvoeren, en daar zitten de dementieziekten zeker bij. Vanaf dit jaar krijgen ze hierdoor een groter onderzoeksbudget ter beschikking. Anderzijds zal een deel van de extra middelen ook worden geïnvesteerd in twee nieuwe translationele programma's binnen het VIB. Daarover hebben we het hier al eens gehad.

Het eerste is het Grand Challenges programma, een onderzoeksprogramma dat specifiek een samenwerking inhoudt met onderzoeksgroepen buiten het VIB, zoals ziekenhuizen, strategische onderzoekscentra (SOC's) of onderzoeksinstellingen. Ze zullen onderzoeksprogramma's uitwerken en financieren. Op die manier wordt de expertise uit andere wetenschapsdisciplines samengebracht, maar krijgen we ook toegang tot patiënten. Dat alles wordt beschikbaar voor de onderzoekers van het VIB. Het is een belangrijk nieuw programma.

Wat zo duidelijk werd in het onderzoek van Roche, is dat zelfs in latere stadia van een onderzoek, het toch nog fout kan lopen. Het Discovery Sciences programma, het tweede programma dat extra financiering krijgt, is juist gericht op het 'derisken' van onderzoek, voorbij het 'academische proof of concept'. Een specifiek team met zowel academische als industriële expertise en met ervaring in vroegtijdige ontdekking en ontwikkeling van geneesmiddelen, zal samen met de onderzoeksleiders doorbraken vertalen naar een interessante portfolio van potentiële producten die industrie en investeerders gemakkelijker kunnen oppikken om verder te ontwikkelen. Deze twee programma's, Grand Challenges en Discovery Sciences, vertegenwoordigen twee belangrijke aspecten van uw vragen.

Daarnaast lopen er ook Europese initiatieven, zoals het Joint Programming Initiatief over Neurodegeneratieve Ziekten, JPND. De deelnemende landen brengen hun onderzoeksprogramma's samen om een gezamenlijke strategische onderzoeksagenda over dementieziekten uit te voeren. Opnieuw is het grensoverschrijdende hierin zeer

interessant. De onderzoeksagenda werd door internationale topwetenschappers opgesteld. Mijn administratie probeert de deelname vanuit Vlaanderen aan de JPND-programma's te vergroten. Dat kan door meer onderzoeksgelden ter beschikking te stellen zodat Vlaamse onderzoekers meer kansen krijgen om deel te nemen aan oproepen voor onderzoeksvoorstellen. Ook daar worden echt wel wat bijkomende mogelijkheden gecreëerd.

Verder focust de publiek-private onderneming Innovative Medicines Initiative (IMI) ook op onderzoek over dementieziekten en stelt ze belangrijke budgetten ter beschikking. De IMI-consortia laten academische partners en kmo's samenwerken met de grote farmabedrijven.

Ook hier spoort mijn administratie onderzoekers uit de academische wereld of uit de industrie aan om deel te nemen aan de oproepen van dat IMI.

Ik denk dat ik u op deze manier aantoon dat we op verschillende vlakken waar er onderzoek is, zeker binnen het VIB, met de bijkomende middelen, met de bijkomende programma's en ook met het accent dat verder zal worden gelegd op fundamenteel onderzoek, maar ook daarbuiten, met de internationale programma's die er zijn, proberen in te spelen op wat u in uw vraagstelling stelde.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U gaat een aantal keren in detail, waarvoor dank. Maar dat betekent dat we wel wat moeten noteren en wellicht ook het verslag erop moeten nalezen.

Ik heb een paar bedenkingen. Uiteraard is dit bijna kiezen tussen de pest en de cholera. We hebben meer middelen, maar die middelen zullen uiteraard elke keer beperkt zijn. Het is een beetje kiezen tussen onderzoeksvelden waar effectief voor elk van de aandoeningen iets heel nuttig te zeggen valt. In heel wat van die domeinen hebben we trouwens uitstekende wetenschappers, die op een verantwoorde manier aan de slag gaan met die middelen. Wat dementieziekten betreft, en alzheimer in het bijzonder, wordt het belang niet betwist, integendeel. U doet dat trouwens ook niet. Wat we hier nodig hebben, is een shift binnen die keuzes, waarbij we vanuit gericht onderzoek een stap achteruit zetten en wat breder gaan kijken. Ik vind dat terug in uw antwoord. U zegt: 'Het kan.'

Ten tweede zegt u: 'We zullen VIB' – en ik was inderdaad aanwezig bij de ondertekening van de beheersovereenkomst – 'meer middelen geven en dan zal dit ook zijn weg vinden naar.' Ik begrijp dat u dat antwoord vandaag niet kunt geven. Maar ik vraag u wel te bewaken dat daar ook, gegeven het feit dat het altijd kiezen is, evenwichten zijn. Ik heb daar vertrouwen in, want het gaat uit van goede bedrijfsvoering. Maar we veronderstellen dat het trickledowneffect bekeken wordt zodat we wat we hier belijden, ook in centen vertaald zien.

Ik heb eenzelfde vraag rond het bereik van internationale onderzoeksprogramma's. Het antwoord daarover is trouwens terecht. Daar zitten heel vaak veel middelen. We hebben het eigenlijk te weinig in onze traditie om ze te benutten. Als de administratie faciliteert om projecten in te dienen, is dat een goede stap. Ik wil u vragen – maar we kunnen dat ook via een schriftelijke vraag doen – om het bereik, de resultante van de inspanningen van de administratie te monitoren. Wie dient projecten in? Halen die dat? Waarop sneuvelen ze desgevallend? Waar kunnen we lessen trekken?

Heel wat van de dingen die ik hier zeg over alzheimer of naar aanleiding van alzheimer in de brede zin, zijn ook toepasbaar op onderzoek in het geheel.

De twee lijnen die u aanhaalt, Grand Challenges en Discovery Sciences, zijn innovatief te noemen, zij het dat het nu net de setback is die we hebben gekend die

maakt dat Discovery Sciences in zijn opzet om de stap naar productie te zetten in dezen misschien een stukje verderaf ligt. Laat ons hopen dat dit dan binnen x-aantal jaar wel aan de orde is.

Op zich ben ik tevreden met het antwoord, dat ik nog eens zal navlooiën.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, eerst en vooral wil ik benadrukken dat de aanpak in de strijd tegen dementie en alzheimer heel belangrijk is. Het dementieplan Vlaanderen, dat werd opgesteld door de Vlaamse Regering en dat op verschillende sporen werkt, is daarvan een goed voorbeeld.

In het artikel waarnaar de heer Van Malderen verwijst, merk je inderdaad de ontgoocheling bij de onderzoekers die al jaren onderzoek verrichten. Dat is natuurlijk begrijpelijk, aangezien de resultaten tegenvallen.

Ik lees toch vooral hoop en de vaste wil om te slagen. Ik denk ook dat dit de visie is van de minister in het antwoord dat ik net heb gehoord, namelijk blijven investeren in onderzoek en ontwikkeling maar de lat toch hoog leggen en streven naar excellentie.

Minister, de Vlaamse overheid voorziet in een impulsfinanciering tot 2018 van het Vlaams Initiatief voor Netwerken voor Dementie-onderzoek (VIND). Dat programma loopt van mei 2014 tot en met december 2018 en heeft een budget van 5 miljoen euro. Komt er een tussentijdse evaluatie? Is er al zicht op hoe dit eventueel zal worden gecontinueerd? Hoe kunnen we er vanuit VIND en het huidige onderzoek voor zorgen dat we de Vlaamse onderzoekers stimuleren en motiveren om specifiek op dit domein het onderzoek voort te zetten?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Van Eetvelde, uw vraag is heel specifiek. Ik weet niet uit het hoofd van alle programma's wanneer en hoe er tussentijdse evaluaties zijn. Uiteraard werkt men tot eind 2018 voort op dat domein. Ik stel voor dat u daar een schriftelijke vraag over stelt, want ik weet niet of er een tussentijdse evaluatie gepland is. In mijn domein zitten er heel veel projecten. Ik ken ze niet allemaal in detail.

Mijnheer Van Malderen, ik ga ervan uit dat het VIB, dat in het verleden ook zijn professionele bedrijfsvoering heeft bewezen en daar internationaal naam en faam voor heeft, de evenwichten zal bewaken. Ik ben daarvan overtuigd. We zullen uiteraard het nakomen van de nieuwe convenant of de beheersovereenkomst opvolgen. Ik heb daar, net als u, alle vertrouwen in.

Wat betreft de bereikmonitoring van internationale onderzoeksprogramma's, kan ik zeker en vast positief antwoorden. Dat lijkt me ook vanzelfsprekend. Ik wil ook graag dat onze onderzoekers en onze industrie daar waar mogelijk een beroep doen op de middelen die er zijn. Ik vind het daarnaast fundamenteel dat er steeds meer wordt gegaan naar samenwerking, naar over het muurtje durven te kijken, niet alleen qua disciplines maar ook qua instellingen en landen. Mijn hele triple-helixfilosofie en clusterfilosofie sluiten daarbij aan. Ik zal dat zeker voldoende monitoren.

De laatste opmerking die u gaf, was eerder een bedenking. Ik denk niet dat daar een reactie op hoeft te komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.